

La Milagrosa en de Necropolis Cristobal Colón

Op een koele vrijdagochtend in januari, na een copieus ontbijt in Hotel Nacional, laat ik me per taxi afzetten bij de ingang van een van de grootste begraafplaatsen ter wereld, de Necropolis Cristobal Colón in Havana. Auto's, fietsen en andere voertuigen rijden in en uit, Cubanen lopen naar binnen en naar buiten, de overgang van de stad der levenden naar het dodenrijk is vloeiend. Bij de poort houdt een vrouw in uniform mij staande. De entree is 5 CUC. Voor toeristen is dit een attractie en dus moet er betaald worden. Dat Cuba mijn harde valuta overal waar mogelijk uit de zak klopt kan ik begrijpen, maar dit gaat te ver. Verontwaardigd wijs ik naar een willekeurig graf in de verte. Daar ligt een oom van mij begraven die ik wil bezoeken. Met enig ongeloof in haar stem vraagt de vrouw of ik Cubaanse ben. Nee dat ben ik niet, ik ben er wel helemaal voor uit Olanda gekomen, en ik weet precies waar oom ligt. Ze haalt haar schouders op en laat me door. Tevreden loop ik in de door mij aangewezen richting.

Het is een bijzonder kerkhof. Gebouwd tussen 1871 en 1886 en aanvankelijk bedoeld voor de rijken die zich mausoleums, kapellen en sculpturen lieten aanmeten om ook over hun graf heen te kunnen pronken met hun rijkdom. Nu liggen er ruim een miljoen doden begraven op 56 hectare en er is nog voldoende plaats voor nieuwkomers. De indeling is die van een Romeins kampement, een raster van straten met letters en cijfers die het kerkhof doorkruisen.

Op zo'n groot kerkhof is er natuurlijk altijd wel ergens een begrafenis gaande. Ik ga op de stoep onder een boom zitten bij de ingang van de kapel. Een mat olijfgroen geverfde 50-er jaren motor met zijspan arriveert. Precies zo een als waarmee Ry Cooder met zijn zoon over de Malecom rijdt aan het begin van Wim Wenders documentaire over de Buena Vista Social Club. Dan volgen een minstens zo oude bus stampvol Cubanen, een diep turquoise Cadillac, een glimmend donkerrode Chevrolet (de droom van mijn vader in de jaren '50) en een okergele Lada. Een lijkwagen manoeuvreert er handig tussendoor en binnen drie minuten bevindt alles en iedereen zich in de kapel en begint de dienst.

In de verte klinkt muziek. Dat is niets bijzonders in Havana, overal is muziek, maar op een begraafplaats klinkt het anders. Ik ga op het geluid af. Bij L 3 staat een kleine menigte te zingen onder begeleiding van een groepje violisten. Ze staan bij het graf van La Milagrosa, een echte Havaanse heilige vanwege een legende die nog helemaal niet zo oud is. Hier ligt Amelia Goyri de Adot die op 3 mei 1901 op 23-jarige leeftijd in het kraambed overleed. Haar zoontje kwam dood ter wereld en samen werden ze begraven, met, volgens de lokale gewoonte, het kind aan moeders voeten. Amelia's man was ontroostbaar. Jarenlang bezocht hij iedere dag het graf, volgens andere bronnen zelfs drie maal daags. Dan klopte hij op het graf alsof moeder en kind nog levend waren en liep hij altijd achteruit terug om hen zo lang mogelijk in zijn blikveld te houden.

Toen het graf jaren later geruimd werd openbaarde zich het wonder: de lichamen van moeder en kind waren onaangetast en Amelia hield haar zoontje in haar armen. Het graf werd niet geruimd maar hermetisch gesloten, zodat we mogen geloven dat moeder en kind hier nog steeds onaangetast liggen. Het verhaal verspreidde zich als een lopend vuurtje door de stad. Amelia's graf kreeg een upgrade door middel van een grote sculptuur van een vrouw met kind op de arm naast een kruis.

Haar ogen zijn twee uitgeboorde ronde gaten, wat haar een wat wezenloze blik geeft. Het

graf wordt veel bezocht door Cubanen die hopen dat La Milagrosa een diepe wens zal vervullen. Dat mag van alles zijn. Of dit zingende gezelschap een gemeenschappelijke wens heeft wordt mij niet duidelijk. Tijdens vioolsolo's maken steeds één, twee of drie mensen zich los uit de groep en lopen naar het beeld. Ze leggen een bloemetje neer, kloppen op het graf, prevelen iets en lopen achteruit weer terug.

Er staat een man op afstand te filmen met een klein fotocameraatje. Ik herken hem als een medegast van Hotel Nacional. Ik loop naar hem toe. Hij komt uit Haifa en vertelt dat hij veel van Cuba had verwacht, maar niet dat hij bij een katholiek graf een paar violisten zou aantreffen die met een groep zwarte Cubanen een bekend joods liedje ten gehore zouden brengen. Hij heeft zijn fotokaartje hier helemaal volgefilmd.

Dit moet het thuisfront in Israël zien, anders zullen ze hem niet geloven.